

บทความวิจัย

ความสามารถในการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์ไทยในประเทศกัมพูชา: กรณีศึกษาธนาคารไทยพาณิชย์

เจนจิรา เจริณาเทพ¹

ภาสกร ธรรมโชติ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์ไทยในประเทศกัมพูชา กรณีศึกษาธนาคารไทยพาณิชย์ โดยใช้แบบจำลองระบบเพชรที่สมบูรณ์ (Diamond Model) ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์ปัจจัยการผลิต ด้านความต้องการหรืออุปสงค์ ด้านอุตสาหกรรมที่สนับสนุน และเกี่ยวเนื่องด้านโครงสร้าง กลยุทธ์ของบริษัท และบริบทของการแข่งขัน ด้านนโยบายของรัฐบาล และ ด้านเหตุสุดวิสัยหรือโอกาส ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน และใช้การวิเคราะห์วิธีของ CAMEL ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เทียบกับธนาคารเอซีดีดี โดยวิเคราะห์ด้าน ความพอเพียงของเงินทุน คุณภาพของสินทรัพย์ คุณภาพในการบริหารจัดการ ประสิทธิภาพในการทำกำไร และสภาพคล่อง ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในประเทศกัมพูชา ผลการศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
E-mail: f_janejira@hotmail.com

² อาจารย์ ดร. คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
E-mail: pasakorn.tham@gmail.com

พบว่า ธนาคารเอชดีดีมีความได้เปรียบในด้านการบริหารสินทรัพย์ ความสามารถในการทำกำไร และสภาพคล่อง เนื่องจากมีขนาดใหญ่กว่า และเงินทุนรองรับสำหรับการปล่อยสินเชื่อ เพื่อเพิ่มรายได้จากดอกเบี้ยให้กับธนาคารได้มากกว่า แต่ธนาคารไทยพาณิชย์มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการมากกว่าธนาคารเอชดีดี เนื่องจากมีการบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้มากกว่า จากการเทียบจำนวนพนักงาน สำหรับผลการวิเคราะห์ชี้วัดความสามารถในการแข่งขันธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศกัมพูชา พบว่า ตัวแปรต่างๆ ยังคงเอื้ออำนวยต่อการแข่งขัน แม้ว่าจะมีขนาดเล็กกว่าเมื่อเทียบกับธนาคารพาณิชย์รายใหญ่อื่นๆ อย่างไรก็ตามธนาคารไทยพาณิชย์ก็จะต้องมีการพัฒนาโดยเฉพาะระบบ E-Banking เพื่อรองรับการทำธุรกรรมการเงินออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และเครื่องบริการฝากถอนเงินตามแหล่งท่องเที่ยวสำคัญๆ เพื่อรองรับความต้องการที่จะเพิ่มมากขึ้น เพราะปัจจุบันมีการเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้ว

คำสำคัญ: ความสามารถในการแข่งขัน ธนาคารไทยพาณิชย์

RESEARCH ARTICLE

Competitiveness of Thai Commercial Bank in Cambodia: A Case Study of Siam Commercial Bank

Jenjira Jeranathep¹

Pasakorn Thammachote²

Abstract

The research aims to study the competitiveness of Thai commercial banks in Cambodia by taking the Siam Commercial Bank Public Company Limited as a case study. The researchers adopted the diamond model to analyze production factors which include demands, supporting and relevant industries, structure, company strategy and competition context, government policy and force majeure or opportunity. In addition, the researchers conducted an in-depth interview and adopted Camel methodology to evaluate the operational efficiency of the Siam Commercial Bank in comparison with Aceda Bank PLC which is another big Cambodian bank. The researchers analyzed fund sufficiency, asset quality, management efficiency, profit generation capacity, and liquidity.

¹ Graduate Students, Master of Business Administration Program, Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University, E-mail: f_janejira@hotmail.com

² Lecturer, Ph.D., Faculty of Liberal Arts and Management Sciences, Prince of Songkla University, E-mail: pasakorn.tham@gmail.com

It is found that Aceda Bank PLC has higher competitiveness in terms of asset management, profit generation capacity and liquidity, since it is bigger and has a higher amount of reserved funds to approve loans and generate bank income arising from interest. On the contrary, the Siam Commercial Bank has higher competitiveness in terms of management, as it can manage resources to generate more income, when comparing the number of bank staff. As for competitiveness in the commercial bank business in Cambodia, it is found that factors of the Siam Commercial Bank are supportive to competition, although the Siam Commercial Bank is smaller than other commercial banks. However, the Siam Commercial Bank still has to develop E-Banking to support on-line transactions and provide automated teller machines (ATM) and cash deposit machines (CDM) in major tourist sites to respond to the growing demands after the emergence of the ASEAN Economic Community.

Keywords: Competitiveness, The Siam Commercial Bank

บทนำ

การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ทำให้ 10 ประเทศสมาชิก ประกอบด้วย ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ลาว เวียดนาม พม่า บรูไน และกัมพูชา กลายเป็นประชาคมเศรษฐกิจที่น่าจับตามองขึ้นมา เพราะวัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่มครั้งนี้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ (องค์ความรู้เศรษฐกิจอาเซียน, 2555) เพิ่มอำนาจในการต่อรองกับประเทศมหาอำนาจต่างๆ และเพื่อผลประโยชน์ต่างๆ ร่วมกัน โดยการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้มีการเปิดเสรีด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปตามความพร้อมของแต่ละประเทศสมาชิก ทั้งนี้ เพราะการเปิดเสรีไม่สามารถกระทำได้ทันที และไม่สามารถทำได้พร้อมกันหมดทุกประเทศสมาชิก เนื่องจากขั้นตอนการดำเนินการมีข้อจำกัดเรื่องความแตกต่างทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และภาษา ทำให้การเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจึงต้องมีการพิจารณาอย่างละเอียดและรอบคอบ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันและลดปัญหาที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเฉพาะการเปิดเสรีด้านการเงินยังไม่สามารถเปิดเสรีได้สมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2558 ที่ผ่านมา เนื่องจากเป็นเรื่องที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน จึงได้รับการยืดหยุ่นไปถึงปี พ.ศ. 2563

ปัจจุบันธนาคารในกลุ่มประเทศอาเซียนได้เริ่มมีการตอบรับการเปิดเสรีด้านการเงินมากขึ้น โดยเริ่มมีการขยายธุรกิจไปในกลุ่มประเทศสมาชิกด้วยกัน ทั้งนี้ เพื่อรองรับการลงทุนที่ได้เข้าไปยังประเทศนั้นๆ และขยายฐานลูกค้าเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับธนาคารนอกจากการดำเนินธุรกิจในประเทศเพียงอย่างเดียว สำหรับประเทศไทยปัจจุบันได้มีการเร่งปรับปรุงกฎระเบียบนโยบายด้านการเงินเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเปิดเสรีด้านการเงินโดยการขยายสาขาให้ครอบคลุมพื้นที่บริการ และได้มีการขยายไปยังต่างประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการ

ให้บริการสู่สากลมากขึ้น เช่น ธนาคารกรุงเทพมีการขยายสาขาไปยังอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ลาว เวียดนาม และเปิดสำนักงานตัวแทนในพม่า ธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีการเปิดสาขาในลาว และธนาคารไทยพาณิชย์มีการเปิดสาขาในสิงคโปร์ ลาว สร้างพันธมิตรกับสถาบันการเงินท้องถิ่นในเวียดนาม และเปิดบริษัทใหม่ในกัมพูชา เป็นต้น (องค์ความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, 2555)

จากการขยายการลงทุนของธนาคารพาณิชย์ไทยไปยังต่างประเทศ ทำให้ผู้วิจัยได้สนใจใฝ่ศึกษาการขยายการลงทุนของธนาคารพาณิชย์ไทยไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะกัมพูชาเนื่องจากกัมพูชาเป็นประเทศที่มีการสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศค่อนข้างสูง ทำให้ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศเข้าไปดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีการแข่งขันที่ค่อนข้างสูง จากประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงความสามารถในการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์ไทยที่เข้าไปเปิดดำเนินการในกัมพูชา โดยใช้กรณีศึกษาเป็นธนาคารไทยพาณิชย์ เนื่องจากเป็นธนาคารพาณิชย์ไทยที่ได้ขยายธุรกิจไปยังกัมพูชาโดยใช้รูปแบบธนาคารในเครือ (Subsidiary Bank) ซึ่งเป็นรูปแบบการขยายธุรกิจไปต่างประเทศที่มีการลงทุนค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับรูปแบบการขยายสาขา การร่วมทุน หรือการเปิดสำนักงานตัวแทน เนื่องจากการใช้รูปแบบธนาคารในเครือ เป็นเสมือนการก่อตั้งบริษัทใหม่แบบเต็มรูปแบบ มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน และซับซ้อนมากกว่ารูปแบบอื่น จึงทำให้มีต้นทุนค่าใช้จ่ายที่สูงกว่ารูปแบบอื่น โดยจากงบการเงินประจำปี พ.ศ. 2553 - พ.ศ. 2556 ธนาคารไทยพาณิชย์ในกัมพูชามีเงินฝากเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 77.82 ล้านล้านเรียล เป็น 180.26 ล้านล้านเรียล และมีปริมาณสินเชื่อเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 50.0 ล้านล้านเรียล ทำให้ผู้วิจัยสนใจว่าหากเทียบกับธนาคารอื่นแล้วประสิทธิภาพในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างไรบ้าง โดยผ่านการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารตามวิธีของ CAMEL ประกอบด้วยการวิเคราะห์

ประสิทธิภาพในการทำกำไร ความพอเพียงของเงินทุน คุณภาพของสินทรัพย์ การบริหารจัดการ และด้านสภาพคล่องของธนาคาร โดยใช้งบการเงินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 - พ.ศ. 2556 เพื่อดูผลการดำเนินงานหลังเศรษฐกิจประเทศกัมพูชา กลับสู่สภาวะปกติจากวิกฤตการณ์น้ำท่วมเมื่อปี พ.ศ. 2552 ซึ่งทำให้ GDP ของ ประเทศกัมพูชาเท่ากับ 0% เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในกัมพูชา เพื่อสะท้อนความสามารถในการดำเนินธุรกิจต่างประเทศ ว่า ศักยภาพเป็นอย่างไรบ้าง และนอกจากนี้ยังใช้แบบจำลองระบบเพชรที่สมบูรณ์ (Diamond Model) เพื่อประเมินความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจธนาคาร ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทาง ในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์ไทยในกัมพูชาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจธนาคารไทยพาณิชย์ในกัมพูชา
2. เพื่อศึกษาขีดความสามารถในการแข่งขันของธนาคารไทยพาณิชย์ใน กัมพูชา
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจการเงินของธนาคาร ไทยพาณิชย์ในกัมพูชา และเสนอแนวทางแก้ไข

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาดังนี้ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของ ธนาคารไทยพาณิชย์ในประเทศกัมพูชา และความสามารถในการแข่งขันธนาคาร พณิชย์ไทยในประเทศกัมพูชาผ่านการดำเนินงานของธนาคารไทยพาณิชย์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุน หรือผู้ใช้บริการทางการเงินในประเทศกัมพูชา และเพื่อประโยชน์กับสถาบันการเงินที่สนใจลงทุนในประเทศกัมพูชา

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาการดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไทยในประเทศกัมพูชา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นธนาคารไทยพาณิชย์ ผ่านการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในช่วง พ.ศ. 2552 – พ.ศ. 2556 และการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศกัมพูชา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเอกสาร โดยเฉพาะงบการเงินในช่วง พ.ศ. 2552 – พ.ศ. 2556 ที่ผ่านมาของธนาคารไทยพาณิชย์ เพื่อศึกษาถึงสถานภาพการดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศกัมพูชาของธนาคารไทยพาณิชย์ โดยเทียบกับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในประเทศกัมพูชา คือ ธนาคารเอซีลีดา (ACLEDA Bank) เนื่องจากเป็นธนาคารพาณิชย์ที่มีสินทรัพย์มากที่สุดในประเทศกัมพูชา ผ่านการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ตั้งแต่ พ.ศ. 2552 – พ.ศ. 2556 ตามวิธีของ CAMEL ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความพอเพียงของเงินทุน (Capital) คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality) คุณภาพการบริหารจัดการ (Management) ความสามารถในการทำกำไร (Earning) และสภาพคล่องของกิจการ (Liquidity)

2. เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ใช้ทฤษฎีระบบเพชรที่สมบูรณ์ (Diamond Model) ในการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับอาเซียนของธนาคารไทยพาณิชย์ในประเทศกัมพูชา และใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารธนาคารไทยพาณิชย์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานธนาคารไทยพาณิชย์ที่เปิดบริการในประเทศกัมพูชา พร้อมรวบรวมถึงสถิติที่เกี่ยวข้อง บทความวิชาการ หนังสือวารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขันของธนาคารไทยพาณิชย์ในประเทศไทย
กัมพูชา

3. เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ใช้วิธีการสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์
ผู้บริหารธนาคารไทยพาณิชย์และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค
ที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจการเงินของธนาคารไทยพาณิชย์ในประเทศไทยกัมพูชา
พร้อมหาแนวทางแก้ไข

4. การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 และ 3 เป็นการ
สัมภาษณ์บุคคลเหล่านี้ในช่วงเวลาดังนี้

- ผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่ สาย International Banking Business สัมภาษณ์
ณ ธนาคารไทยพาณิชย์ สำนักงานใหญ่ ในช่วงวันที่ 16 – 18 มกราคม พ.ศ. 2559

- ผู้จัดการพัฒนาธุรกิจ ศูนย์การลงทุนการค้าอาเซียน สัมภาษณ์
ณ ธนาคารไทยพาณิชย์ สำนักงานใหญ่ ในช่วงวันที่ 16 – 18 มกราคม พ.ศ. 2559

- เจ้าหน้าที่อาวุโส-อาเซียน สัมภาษณ์ ณ ธนาคารไทยพาณิชย์ สำนักงาน
ใหญ่ ในช่วงวันที่ 16 – 18 มกราคม พ.ศ. 2559

- กรรมการผู้จัดการทั่วไปประจำธนาคารกัมพูชาพาณิชย์ เดินทางไป
สัมภาษณ์ที่ประเทศกัมพูชา ในช่วงวันที่ 22 – 26 สิงหาคม พ.ศ. 2558

- ผู้จัดการสาขาพนมเปญและผู้จัดการปฏิบัติการ ธนาคารกัมพูชาพาณิชย์
เดินทางไปสัมภาษณ์ที่ประเทศกัมพูชา ในช่วงวันที่ 22 – 26 สิงหาคม พ.ศ. 2558

- ผู้จัดการธุรกิจสัมพันธ์ ธนาคารกัมพูชาพาณิชย์ เดินทางไปสัมภาษณ์ที่
ประเทศกัมพูชา ในช่วงวันที่ 22 – 26 สิงหาคม พ.ศ. 2558

- ท่านเลขานุการท่านทูตประจำกรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา และ
เจ้าหน้าที่ศูนย์ธุรกิจอาเซียน เดินทางไปสัมภาษณ์ที่ประเทศกัมพูชา ในช่วงวันที่
22 – 26 สิงหาคม พ.ศ. 2558

- กลุ่มนักธุรกิจไทยในประเทศกัมพูชา เดินทางไปสัมภาษณ์ที่ประเทศกัมพูชา ในช่วงวันที่ 22 – 26 สิงหาคม พ.ศ. 2558 และสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
- เจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์

การทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาวิจัยหัวข้อการเข้าสู่ตลาดบริการด้านการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทยในประเทศกัมพูชา กรณีศึกษาธนาคารไทยพาณิชย์ ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถสรุปเป็น 3 ลักษณะงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเปิดเสรีทางการเงินในสาขาบริการด้านการเงิน จากทฤษฎีว่าด้วยการเปิดเสรีทางการเงินดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น หลายประเทศได้นำทฤษฎีดังกล่าวไปบริหารจัดการการเงินการธนาคาร โดยมีงานวิจัยที่ผลการวิจัยเห็นว่าการเปิดเสรีทางการเงินมีประโยชน์ ทำให้หลายประเทศมีการพัฒนาระบบการเงินให้มีความสากลมากยิ่งขึ้น เช่น งานวิจัยของ Klein and Olivei (1999) และงานวิจัยของ Kaminsky and Schmukler (2003) แต่อย่างไรก็ตาม การเปิดเสรีทางการเงินตามงานวิจัยของ Demirguc – Kunt and Deteragiache (1998) พบว่า การเปิดเสรีด้านการเงินโดยขาดการวิเคราะห์อย่างรอบคอบอาจจะส่งผลเสียมากกว่าผลดี สำหรับการเปิดเสรีทางการเงินในประเทศไทยที่ผ่านมาเมื่อเทียบความสามารถในการแข่งขันกับธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศแล้ว พบว่าธนาคารพาณิชย์ไทยยังคงมีความได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากกว่าธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศอย่างที่ยานวิจัยของ ธนพล ทิตอร่วม (2552) ได้กล่าวไว้

2. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการขยายธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไทยไปต่างประเทศ การเปิดเสรีทางการเงินด้านธนาคาร ประเทศไทยได้มีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง นอกจากจะอนุญาตให้ธนาคารต่างชาติเข้ามาดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยแล้ว ธนาคารพาณิชย์ไทยก็ได้มีการขยายธุรกิจธนาคารไปต่างประเทศ โดยที่ผ่านมารธนาคารพาณิชย์ไทยได้เน้นขยายธุรกิจไปในกลุ่มประเทศ CLMV ซึ่งจากงานวิจัยของ ประเวศ คำเจริญ และ งานวิจัยของ วิวิธ เสนาวัตถ์ ทำให้ทราบว่าธนาคารพาณิชย์ไทยยังมีศักยภาพในการแข่งขันและเปิดดำเนินธุรกิจในประเทศเวียดนาม และประเทศลาว แต่สำหรับประเทศพม่าการลงทุนธนาคารพาณิชย์ยังไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากรัฐบาลยังมีข้อกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่เข้าไปดำเนินธุรกิจสามารถเปิดได้เพียงสำนักงานตัวแทนเท่านั้น ตามที่ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ EIC ได้กล่าวไว้

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคาร ผ่านการวิเคราะห์งบการเงินเพื่อการจัดการ (CAMEL) ในการศึกษาครั้งนี้ โดยงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีการใช้ CAMEL ประกอบการวิเคราะห์ เช่น งานวิจัยของ บุญรักษ์ อุดมอิทธิพงศ์ (2547) ที่ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารออมสิน ผ่านการวิเคราะห์งบการเงินย้อนหลังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 - พ.ศ. 2545 เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่โดยใช้วิธีวิเคราะห์งบการเงินเพื่อการจัดการ จากการศึกษา พบว่า เงินทุนของธนาคารออมสินเพียงพอต่อความมั่นคงของธนาคาร คุณภาพของสินทรัพย์ คุณภาพในการบริหารจัดการ ความสามารถในการทำกำไรอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าค่าเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ แต่สภาพคล่องต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และนอกจากนี้แนวโน้มเงินให้สินเชื่อมีแนวโน้มลดต่ำลง ซึ่งธนาคารออมสินควรเพิ่มกลยุทธ์ในการปล่อยสินเชื่อให้มีประสิทธิภาพและมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับธนาคารออมสินต่อไป

งบการเงินนอกจากจะสามารถวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพื่อเปรียบเทียบค่าสถาบันการเงินอื่นแล้ว ยังสามารถเปรียบเทียบกับบริษัทตัวเองได้ เช่น อภิญญา ภัคพัต (2549) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) หลังการเข้าซื้อกิจการธนาคารนครธนผ่านการวิเคราะห์งบการเงินโดยใช้ข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 - พ.ศ. 2547 เทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย จากการศึกษา พบว่า ผลการวิเคราะห์งบการเงินของธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) ด้านเงินกองทุน ด้านคุณภาพของสินทรัพย์ ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ ด้านความสามารถในการทำกำไร และด้านสภาพคล่องของธนาคาร ธนาคารมีประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่

นอกจากนี้การวิเคราะห์งบการเงินยังสามารถวิเคราะห์ภาพรวมของธุรกิจเดียวกันได้ เช่น ภาพรวมธนาคารพาณิชย์ไทย อย่างที่ ประภัศสร ศักดิ์เรืองแมน (2542) ได้ทำการวิเคราะห์ธนาคารพาณิชย์โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ผ่านการวิเคราะห์งบการเงินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2541 เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานธนาคารในช่วงวิกฤต ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กได้รับผลกระทบมากที่สุด และกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีผลการดำเนินงานดีกว่าค่าเฉลี่ย

จากการทบทวนงานวิจัยที่ใช้การวิเคราะห์งบการเงินเพื่อการจัดการ (CAMEL) พบว่า เป็นการวิเคราะห์ที่ได้รับความนิยมในการวิเคราะห์ธุรกิจธนาคาร เนื่องจากการวิเคราะห์หลายด้านทั้งด้านเงินทุน สินทรัพย์ การบริหารจัดการ ความสามารถในการทำกำไร และสภาพคล่องของธนาคาร ซึ่งทุกด้านเป็นสิ่งที่ธุรกิจธนาคารจะต้องเฝ้าระวังและควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด และนอกจากนี้การใช้ CAMEL ในการวิเคราะห์นั้น สามารถเปรียบเทียบได้กับทั้งธนาคารตนเอง คู่แข่ง และเปรียบเทียบทั้งอุตสาหกรรมได้ โดยใช้งบการเงิน ผลประกอบการที่ผ่านมา

ในการวิเคราะห์ และนำมากำหนดทิศทางการกลยุทธ์ในอนาคตต่อไป เพื่อทราบว่
ธนาคารพาณิชย์นั้นๆ มีศักยภาพมากแค่ไหน และควรพัฒนาในจุดใด เพื่อให้ผล
ประกอบการดีขึ้น ธุรกิจมีความมั่นคงมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 การศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานธุรกิจธนาคารไทยพาณิชย์ ในประเทศไทย

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานระหว่างธนาคาร
กัมพูชาพาณิชย์ ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์สัญชาติไทยที่เปิดดำเนินการในกัมพูชา
และเป็นธนาคารในเครือกับธนาคารไทยพาณิชย์ โดยจะวิเคราะห์ผลการ
ดำเนินงานเปรียบเทียบกับธนาคารเอซีซีดีตา เพราะธนาคารเอซีซีดีตาเป็นธนาคาร
พาณิชย์เอกชนขนาดใหญ่ที่สุดในกัมพูชา เมื่อเทียบจากปริมาณสินทรัพย์รวมสุทธิ
โดยการวิเคราะห์ผ่านงบการเงินย้อนหลัง 5 ปี (ตั้งแต่ พ.ศ. 2552 - พ.ศ.2556) ด้วย
วิธี CAMEL ผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1																			
ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินตามวิธี CAMEL																			
รายการ	ธนาคารไทยพาณิชย์ (ในกำกับพิเศษ)					ธนาคารเอซีดีตา (ทุกสาขาในกำกับพิเศษ)					หน่วย : ร้อยละ								
	2552	2553	2554	2555	2556	2552	2553	2554	2555	2556	2552	2553	2554	2555	2556				
1. ความพอเพียงของเงินทุน																			
- ทุนต่อสินทรัพย์รวม	0.20	0.30	0.27	0.22	0.15						0.12	0.12	0.12	0.13	0.16				
- เงินให้สินเชื่อต่อส่วนลงทุน	1.29	1.11	0.95	0.90	1.50						4.88	5.33	5.37	4.86	3.96				
- หนี้สินต่อส่วนทุน	3.92	2.37	2.66	3.56	5.56						7.35	7.48	7.01	6.44	5.23				
2. คุณภาพของสินทรัพย์																			
- ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ	0.01	0.01	0.02	0.02	0.01						0.01	0.01	0.01	0.01	0.01				
- ดอกเบี้ยค้างรับต่อเงินให้สินเชื่อ	0.01	0.00	0.00	0.01	0.00						0.01	0.01	0.01	0.01	0.01				
- การขยายตัวของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	0	-	-	-	0.00						0.49	0.33	0.14	0.36	0.30				
- การขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ	-22.09	-9.68	-11.12	-3.15	65.89						17.99	38.90	36.59	26.45	17.99				
3. คุณภาพในการบริหารจัดการ																			
- กำไรสุทธิต่อจำนวนพนักงาน	0.02	0.02	0.02	0.01	0.03						0.00	0.00	0.01	0.01	0.01				
- รายได้ต่อจำนวนพนักงาน	0.07	0.06	0.04	0.05	0.06						0.02	0.02	0.03	0.03	0.03				
- ค่าใช้จ่ายรวมต่อจำนวนพนักงาน	0.04	0.03	0.02	0.03	0.03						0.01	0.01	0.02	0.02	0.02				

ตารางที่ 1																			
ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนจากงบการเงินตามวิธี CAMEL (ต่อ)																			
รายการ		ธนาคารไทยพาณิชย์(ในกำกับดูแล)					ธนาคารเอซีซีดี(ทุกสาขาในกำกับดูแล)					หน่วย : ร้อยละ							
		2552	2553	2554	2555	2556	2552	2553	2554	2555	2556	2552	2553	2554	2555	2556			
4. <u>ประสิทธิภาพในการทำกำไร</u>																			
- ผลตอบแทนต่อส่วนทุน		0.06	0.04	0.04	0.02	0.07	0.07	0.17	0.26	0.25	0.21								
- ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม		0.01	0.01	0.01	0.00	0.01	0.01	0.02	0.03	0.03	0.03								
- รายได้รวมต่อสินทรัพย์รวม		0.04	0.04	0.03	0.02	0.02	0.12	0.12	0.12	0.11	0.11								
- กำไรสุทธิต่อรายได้รวม		0.31	0.29	0.35	0.18	0.48	0.07	0.18	0.28	0.29	0.30								
- รายได้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม		0.02	0.02	0.02	0.01	0.01	0.11	0.10	0.10	0.10	0.10								
- ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อรายได้รวม		0.09	0.11	9.08	-	0.00	0.07	0.07	0.06	0.07	0.08								
- ค่าใช้จ่ายที่มีไปดอกเบี้ยต่อรายได้รวม		0.48	0.42	0.52	0.69	0.37	0.62	0.54	0.46	0.42	0.39								
5. สภาพคล่อง																			
- สินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวม		1.20	1.25	1.07	1.81	2.48	1.16	1.23	1.39	1.26	1.19								
- เงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากรวม		0.45	0.68	0.59	2.83	4.68	3.54	4.85	4.26	3.39	2.88								
- สินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวม		0.69	0.61	0.47	0.13	0.12	0.19	0.16	0.22	0.24	0.26								
- สินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินหมุนเวียน		0.88	0.87	0.65	0.16	0.14	0.24	0.20	0.28	0.31	0.34								
- เงินฝากต่อหนี้สิน		0.72	0.69	0.60	0.09	0.06	0.19	0.15	0.18	0.22	0.26								

วิเคราะห์ความพอเพียงของเงินทุน (Capital Adequacy) พบว่า ธนาคารไทยพาณิชย์มีการขยายกิจการอย่างต่อเนื่องทำให้ธนาคารมีการกู้ยืมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนอยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับธนาคารเอซีดีดา ส่วนการนำส่วนของธนาคารไปปล่อยสินเชื่อเพื่อก่อให้เกิดรายได้ปัจจุบันธนาคารเอซีดีดายังคงมีสัดส่วนการปล่อยสินเชื่อที่มากกว่าธนาคารไทยพาณิชย์ เนื่องจากธนาคารไทยพาณิชย์ยังคงระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อ เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากสถานะเศรษฐกิจและต่างๆ ที่อาจจะกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า

วิเคราะห์คุณภาพของสินทรัพย์ (Assets Quality) พบว่า ธนาคารไทยพาณิชย์มีการบริหารจัดการคุณภาพสินทรัพย์ของธนาคารได้มีประสิทธิภาพที่ดีใกล้เคียงกับธนาคารเอซีดีดา แม้จะมีปริมาณสินเชื่อไม่มากแต่การรักษาและป้องกันการเกิดหนี้สงสัยจะสูญไม่ให้เพิ่มขึ้นธนาคารไทยพาณิชย์ยังคงบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิเคราะห์คุณภาพในการบริหารจัดการ (Management Quality) พบว่า ธนาคารไทยพาณิชย์มีคุณภาพในการบริหารจัดการได้มีประสิทธิภาพมากกว่าธนาคารเอซีดีดา เนื่องจากธนาคารไทยพาณิชย์มีจำนวนพนักงานที่น้อยกว่าธนาคารเอซีดีดา เมื่อเทียบจำนวนพนักงานต่อรายได้ธนาคารและกำไรสุทธิของธนาคาร ธนาคารไทยพาณิชย์จึงมีอัตราส่วนที่ดีกว่า แม้ว่าค่าใช้จ่ายต่อคนของธนาคารไทยพาณิชย์จะสูงกว่าธนาคารเอซีดีดาก็ตาม

วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการทำกำไร (Earnings) จากการวิเคราะห์คุณภาพในการบริหารจัดการของธนาคารไทยพาณิชย์เทียบกับธนาคารเอซีดีดา ผ่านการวิเคราะห์งบการเงินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 - พ.ศ. 2556 พบว่า ธนาคารเอซีดีดา มีการบริหารจัดการได้ดีกว่าธนาคารไทยพาณิชย์ ทั้งนี้ เนื่องจากธนาคารเอซีดีดา เป็นธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ มีแหล่งเงินทุนที่มากกว่า มีความสามารถ

ปล่อยสินเชื่อดูได้มากกว่า และมีขนาดของสินทรัพย์ที่มากกว่า จึงสามารถบริหารจัดการสินทรัพย์ก่อให้เกิดรายได้ได้ดีกว่าธนาคารไทยพาณิชย์ที่มีขนาดสินทรัพย์และเงินทุนน้อยกว่า

วิเคราะห์สภาพคล่อง (Liquidity) พบว่า ธนาคารไทยพาณิชย์มีสภาพคล่องน้อยกว่าธนาคารเอซีดีเค แต่ยังคงอยู่ในระดับที่เหมาะสม ไม่กระทบต่อการฝาก – ถอนของลูกค้าธนาคาร และทั้งนี้ การที่ธนาคารมีสภาพคล่องที่สูงเกินไปจากปริมาณเงินฝากและเงินสดก็จะทำให้ธนาคารมีต้นทุนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายในการจัดการเงินสดเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นสภาพคล่องของธนาคารควรจะมีอยู่ในระดับที่เหมาะสม

ส่วนที่ 2 ศึกษาขีดความสามารถในการแข่งขันของธนาคารไทยพาณิชย์ในประเทศไทย

ในส่วนของการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขันของธนาคารไทยพาณิชย์ในประเทศไทยนั้น ได้ใช้การวิเคราะห์ร่วมกับแบบจำลองเพชรสมบูรณ์แบบ (Diamond Model) เนื่องจากเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ระดับประเทศ ผ่าน 6 ตัวแปร ผลการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขันธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในกัมพูชา โดยใช้แบบจำลองระบบเพชรที่สมบูรณ์ (Diamond Model) ในการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับอาเซียนของธนาคารไทยพาณิชย์ในกัมพูชา และใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารธนาคารไทยพาณิชย์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานธนาคารไทยพาณิชย์ที่เปิดบริการในกัมพูชา สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านปัจจัยการผลิต จากการศึกษา พบว่า ระบบเศรษฐกิจเป็นการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเข้ามาลงทุนของกลุ่มนักลงทุนต่างชาติเนื่องจากกัมพูชามีทรัพยากรและแรงงานที่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่ม

นักลงทุนต่างประเทศ ส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์ในกัมพูชามีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าปัจจุบันจะเริ่มมีการกำหนดที่เข้มงวดมากขึ้นในการดำเนินธุรกิจธนาคาร แต่อย่างไรก็ตามยังคงไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ สำหรับผลิตภัณฑ์ทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย ยังคงเพียงพอสำหรับตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้า ในส่วนชื่อเสียงธนาคารไทยพาณิชย์อยู่ในระดับที่เป็นที่ยอมรับเนื่องจากธนาคารไทยพาณิชย์ใช้กลยุทธ์ร่วมทุนกับธนาคารพาณิชย์ในท้องถิ่น ด้านเทคโนโลยีต่างๆ ธนาคารไทยพาณิชย์พยายามนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้าไปประยุกต์ใช้มากขึ้น ทำให้ประสิทธิภาพในการให้บริการมีความเป็นสากลมากขึ้น ในส่วนด้านเงินทุนเมื่อเทียบกับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ อย่างเช่น ธนาคารเอชดีบี ยังคงมีข้อจำกัดอยู่บ้าง

ด้านความต้องการหรืออุปสงค์ เนื่องจากประชากรกัมพูชาเริ่มมีการใช้บริการต่างๆ ผ่านธนาคารมากขึ้น เนื่องจากการว่าจ้างแรงงานจากภาคอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น ความต้องการการบริการทางการเงินที่คอยอำนวยความสะดวกที่สามารถครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่ายมากขึ้น จึงยังคงมีความต้องการเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามธนาคารไทยพาณิชย์ยังคงมีข้อจำกัดจำนวนสาขาและเครื่อง ATM ที่คอยให้บริการยังน้อยอยู่เมื่อเทียบกับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ธนาคารอื่น และการปล่อยสินเชื่อยังคงมีความระมัดระวังอยู่มาก ดังนั้นการปล่อยสินเชื่อจึงยังคงมีน้อยเมื่อเทียบกับธนาคารพาณิชย์อื่น

ด้านอุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่อง ประกอบด้วยธุรกิจประกันภัย ลิขสิทธิ์ หรือหลักทรัพย์ เนื่องจากกัมพูชาธุรกิจดังกล่าวยังไม่เป็นที่นิยมของประชาชนทั่วไปมากนักจึงยังมีข้อจำกัดอยู่ แต่ในด้านบัตรเครดิตเริ่มมีการใช้งานเพิ่มมากขึ้นและแพร่หลายมากขึ้น สำหรับธนาคารไทยพาณิชย์ยังด้อยกว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่

ด้านโครงสร้าง กลยุทธ์ของบริษัท และบริบทของการแข่งขัน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ที่เปิดดำเนินการในประเทศกัมพูชา โดยเฉพาะธนาคารไทยพาณิชย์ ปัจจุบันมีนโยบายมุ่งเน้นให้บริการลูกค้าเฉพาะกลุ่ม เช่นกลุ่มนักลงทุนชาวไทยในประเทศกัมพูชาเป็นหลัก และบริการรับฝากเงิน โอน ถอน แลกเปลี่ยนเงินตรา สามารถทำได้เหมือนกับธนาคารพาณิชย์อื่นๆ แต่แตกต่างกับธนาคารพาณิชย์อื่นที่มีนโยบายและกลยุทธ์โดยออกผลิตภัณฑ์ที่สามารถตอบสนองได้ครอบคลุมมากกว่า โดยเฉพาะสินเชื่อระดับกลาง ถึงสินเชื่อรายย่อย จึงทำให้เป็นอุปสรรคในการแข่งขันของธนาคารไทยพาณิชย์

ด้านนโยบายของรัฐบาล การกำกับดูแลธุรกิจธนาคารของประเทศไทยจะอยู่ภายใต้ ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งทำให้หน้าที่ในการตรวจสอบกำกับดูแลสถาบันการเงินในประเทศไทยเป็นหลัก ยังคงไม่มีการส่งเสริมให้ออกไปลงทุนในต่างประเทศมากนักจึงยังมีข้อจำกัดอยู่ สำหรับรัฐบาลกัมพูชาแม้ว่าจะมีการออกมาตรการที่รัดกุม ข้อกำหนดเรื่องทุนจดทะเบียน และธนาคารที่เปิดให้กัมพูชาได้ต้องได้รับการจัดอันดับว่าเป็นธนาคารที่มีชื่อเสียง ซึ่งธนาคารไทยพาณิชย์สามารถทำได้ตามเงื่อนไขจึงไม่มีอุปสรรคใดจากรัฐบาลกัมพูชา

ด้านเหตุผลวิสัยหรือโอกาส การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคาดว่าจะส่งผลให้การทำธุรกรรมการเงินของกัมพูชามีความต้องการมากขึ้น และต้องการความทันสมัยเพื่อให้มีความเป็นสากลมากขึ้น ซึ่งธนาคารไทยพาณิชย์พร้อมที่จะพัฒนาแต่เป็นลักษณะค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากการพัฒนาต้องใช้เงินทุนจำนวนมากจึงต้องระมัดระวังมากกว่าเมื่อเทียบกับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่มีเงินทุนพร้อมกว่าธนาคารไทยพาณิชย์

สำหรับประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจการเงินของธนาคารไทยพาณิชย์ในกัมพูชานั้น จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารธนาคารไทยพาณิชย์ในกัมพูชา ท่านเลขานุการเอก และเจ้าหน้าที่ศูนย์ธุรกิจประจำกรุงเทพมหานคร

ทำให้ทราบว่า เนื่องจากกัมพูชาได้เปิดเสรีด้านการลงทุนทำให้ธนาคารพาณิชย์ต่างชาติเข้ามาเปิดบริการจำนวนมาก ทำให้มีการแข่งขันค่อนข้างสูง ปัจจุบันมีธนาคารพาณิชย์ในกัมพูชาทั้งหมด 35 ธนาคาร แต่เป็นธนาคารพาณิชย์สัญชาติกัมพูชาเพียง 5 ธนาคารเท่านั้น อีก 31 ธนาคารเป็นธนาคารพาณิชย์ต่างชาติ แต่เนื่องจากปัจจุบันการออมของประชาชนในพื้นที่นอกจากหัวเมืองหลักของกัมพูชาแล้ว ประชาชนส่วนใหญ่ยังมีการออมน้อย และรายได้ต่อหัวเมื่อเทียบกับประเทศไทยกัมพูชามีรายได้ได้น้อยกว่า ทำให้อัตราการออมน้อย จึงให้บริการธนาคารน้อย การออมส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มประชากรที่อยู่ในหัวเมืองหลักๆ เช่น กรุงพนมเปญ และเสียมเรียบ เป็นต้น ธนาคารส่วนใหญ่จึงเน้นการให้บริการตามเมืองใหญ่ และใกล้กับแหล่งที่นักลงทุนต่างชาติเข้ามาดำเนินธุรกิจ เพื่อสนับสนุนการทำธุรกรรมของนักธุรกิจมากกว่า และจะมุ่งเน้นการให้บริการนักธุรกิจประจำชาติของตนเป็นหลัก สำหรับธนาคารไทยพาณิชย์ในกัมพูชาปัญหาและอุปสรรคที่พบจากการสอบถามกลุ่มนักธุรกิจชาวไทยในกัมพูชา และนักธุรกิจชาวกัมพูชา คือ เรื่องการพัฒนาระบบ E-Banking เพื่อรองรับการทำธุรกรรมออนไลน์ สามารถทำได้รวดเร็วขึ้น โดยจากการสอบถามไปยังผู้บริหารธนาคารไทยพาณิชย์ ทราบว่า ปัจจุบันระบบ E-Banking อยู่ในขั้นตอนการพัฒนาคาดว่าจะสามารถเปิดให้บริการได้ภายในปี พ.ศ.2559 เป็นต้นไป สำหรับสิ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าธนาคารไทยพาณิชย์ควรพัฒนาเพื่อให้รองรับกับการแข่งขันคือ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รู้จักกับธนาคารมากยิ่งขึ้น เพราะจากการสอบถามประชาชนชาวกัมพูชาบางคนไม่รู้จักรธนาคารไทยพาณิชย์ และที่สำคัญธนาคารไทยพาณิชย์ควรที่จะเร่งพัฒนาเทคโนโลยีด้านการให้บริการผ่าน ATM เพื่อรองรับการให้บริการตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และเพื่อให้สามารถให้บริการได้ตลอด 24 ชั่วโมงเพิ่มมากขึ้น

บทสรุป

จากการศึกษาขีดความสามารถในการแข่งขันของธนาคารไทยพาณิชย์ในประเทศไทยผ่านการศึกษาวิเคราะห์ระบบเพชรที่สมบูรณ์ (Diamond Model) สรุปโดยภาพรวมธุรกิจธนาคารพาณิชย์ยังเป็นธุรกิจที่น่าสนใจ รายได้ และขนาดสินทรัพย์ของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ทั้งประเทศก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งมาจากสถานะเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้น ประชากรมีรายได้มากขึ้น ทำให้การเข้าถึงบริการทางการเงินมีมากขึ้น และอีกส่วนมาจากกลยุทธ์และนโยบายในการดำเนินธุรกิจธนาคารของแต่ละสถาบัน ว่าจะสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้มากน้อยแค่ไหน ผลลัพธ์ที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้มากน้อยเพียงใด สำหรับธนาคารไทยพาณิชย์ในประเทศไทยหากพิจารณาตามผลที่ได้ศึกษามา จะเห็นได้ว่าธนาคารยังมีหลายปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินธุรกิจและสามารถแข่งขันได้ เช่น ภาพรวมเศรษฐกิจของประเทศก็เพิ่มขึ้น ชื่อเสียงของธนาคารเป็นที่รู้จักในประเทศก็เพิ่มขึ้น ความพร้อมด้านบุคลากร เงินทุนและความสามารถในการจัดหาแหล่งเงินทุน แนวโน้มการเติบโตของตลาดสินเชื่อ การสนับสนุนการลงทุนจากรัฐบาลก็เพิ่มขึ้น ในขณะที่รัฐบาลไทยไม่มีข้อกีดกันการขยายธุรกิจธนาคารไปต่างประเทศ และการเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ส่วนปัจจัยที่ยังเป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจธนาคารของธนาคารไทยพาณิชย์ในประเทศไทยก็คือกลยุทธ์ในการให้บริการลูกค้า เพราะปัจจุบันยังเป็นการมุ่งเน้นการให้บริการเฉพาะกลุ่ม ทำให้ธนาคารเสียโอกาสที่จะเพิ่มรายได้จากส่วนอื่น เช่น นักลงทุนต่างชาติ และ นักลงทุนชาวต่างชาติ นอกจากนี้ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ เมื่อเปรียบเทียบกับธนาคารอื่น ผลลัพธ์ของธนาคารยังไม่หลากหลายมากนัก และที่สำคัญเรื่องระบบเทคโนโลยีในการให้บริการ และเทคโนโลยีภายในของหน่วยงานยังคงต้องเร่งพัฒนาเพื่อให้มีความใกล้เคียงกับประเทศไทยมากที่สุด

ผลการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจธนาคารไทยพาณิชย์ จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจของธนาคารผ่านการวิเคราะห์งบการเงินย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2552 - พ.ศ. 2556) เทียบกับธนาคารเอซีลีดา โดยใช้การวิเคราะห์แบบ CAMEL ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 5 ด้าน ของธนาคารไทยพาณิชย์มี 3 ด้าน ที่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับธนาคารเอซีลีดา ประกอบด้วย (1) การบริหารจัดการคุณภาพสินทรัพย์ได้มีประสิทธิภาพ สัดส่วนการเกิดหนี้มีปัญหาน้อย (2) การบริหารจัดการพนักงาน พบว่า เมื่อเทียบรายได้และกำไรต่อจำนวนพนักงาน 1 คน ธนาคารไทยพาณิชย์พนักงานสามารถสร้างรายได้ได้มากกว่าธนาคารเอซีลีดา แต่ธนาคารเอซีลีดาสามารถบริหารจัดการต้นทุนต่อพนักงาน 1 คน ได้ถูกกว่าจนเกิด Economy of Scale และ (3) สภาพคล่องของธนาคารไทยพาณิชย์เมื่อเทียบกับธนาคารเอซีลีดา ธนาคารไทยพาณิชย์ยังคงมีสภาพคล่องมากกว่าจากปริมาณเงินฝากที่คงเหลือเมื่อเทียบกับการปล่อยสินเชื่อ แต่อย่างไรก็ตามการที่ธนาคารมีเงินฝากมากกว่าเงินให้สินเชื่อมากเกินไป ก็จะทำให้ธนาคารต้องแบกรับต้นทุนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยที่ต้องชำระให้แก่ผู้ฝากเงินในทุกๆ ปี ส่วนประสิทธิภาพที่ธนาคารเอซีลีดาสามารถบริหารจัดการได้ดีกว่าธนาคารไทยพาณิชย์อย่างเห็นได้ชัด คือ ความสามารถในการทำกำไร และความพอเพียงของเงินทุน จากการบริหารจัดการเงินทุนเพื่อขยายกิจการเพื่อครอบคลุมทั่วประเทศมากกว่าธนาคารไทยพาณิชย์ ทำให้ธนาคารเอซีลีดาสามารถบริการลูกค้าได้ทั่วถึงกว่าธนาคารเอซีลีดา มีปริมาณเงินฝากที่มากกว่า และสามารถปล่อยสินเชื่อได้มากกว่า ส่งผลให้ธนาคารเอซีลีดา มีขนาดของสินทรัพย์ รายได้ และกำไรสุทธิที่มากกว่าเมื่อเทียบกับธนาคารไทยพาณิชย์

ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินธุรกิจธนาคารของธนาคารไทยพาณิชย์ และแนวทางแก้ปัญหา จากการวิเคราะห์แบบจำลองเพชรสมบุรณ์ (Diamond Model) และการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจธนาคารไทยพาณิชย์เทียบกับธนาคารเอซีดีเอผ่านกรวิเคราะห์งบการเงินย้อนหลัง โดยใช้ CAMEL ในการวิเคราะห์แล้ว และการสัมภาษณ์ ผู้บริหารธนาคาร นักลงทุนชาวไทยในประเทศกัมพูชา ประชาชนชาวกัมพูชา และเจ้าหน้าที่รัฐบาลไทย สามารถสรุปปัญหาออกมาได้ ดังนี้

1. ด้านผลิตภัณฑ์ที่ไม่หลากหลายและอัตราดอกเบี้ยที่ยังไม่จูงใจ
2. ด้านความพร้อมระบบเทคโนโลยีในการทำงาน และระบบบริการธุรกรรมการเงินออนไลน์ Electronic Banking
3. นโยบายและกลยุทธ์ในการแข่งขันที่ยังมุ่งเน้นการให้บริการเฉพาะกลุ่มสำหรับแนวทางแก้ไข ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะเริ่มตั้งแต่ต้นนโยบายและกลยุทธ์ของธนาคาร ที่ควรมีการปรับเพื่อให้มีการให้บริการกลุ่มลูกค้าที่หลากหลายมากขึ้น เช่น กลุ่มสินเชื่อขนาดเล็ก SMEs สินเชื่อเช่าซื้อ และสินเชื่อบุคคลเพิ่มขึ้น เพื่อให้ธนาคารมีฐานลูกค้าที่เพิ่มมากขึ้น และขยายฐานลูกค้าเงินฝากที่มากขึ้น แล้วควรออกผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายและอัตราดอกเบี้ยที่จูงใจมากขึ้น เพราะปัจจุบันจากการสัมภาษณ์นักลงทุนไทยในประเทศกัมพูชา หลายท่านเริ่มมีการใช้บริการกับธนาคารพาณิชย์อื่น โดยการเปรียบเทียบผลตอบแทนที่คุ้มค่ากว่า และควรเร่งพัฒนาระบบเทคโนโลยีโดยเฉพาะบริการทำธุรกรรมการเงินออนไลน์ Electronic Banking เพราะปัจจุบันการใช้อินเทอร์เน็ตเข้ามาทำให้การทำธุรกรรมออนไลน์สามารถทำได้ง่าย ไม่ต้องเดินทางไปสาขาของธนาคารก็สามารถบริการโอน จ่าย ชำระค่าสินค้าได้ทุกเวลาที่ต้องการ

อภิปรายผล

การเปิดเสรีทางการเงินนั้นมีทั้งผลดีและผลเสียไปพร้อมกัน เช่น หากประเทศที่กำลังพัฒนามีการเปิดเสรีทางการเงิน ก็จะทำให้ระบบการเงิน เทคโนโลยีมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามหากการเปิดเสรีดำเนินไปอย่างไม่มีขอบเขต มีการปล่อยสินเชื่อโดยการพิจารณาที่รอบคอบก็จะทำให้ธนาคารพาณิชย์มีความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้ ส่วนผู้กู้จะไม่มีวินัยในการชำระเงินกู้เช่นกัน ดังนั้น การเปิดเสรีทางการเงินนอกจากจะเป็นการพัฒนากระบวนการเงินให้มีความเป็นสากลมากขึ้นแล้ว อำนาจความสะดวกแก่นักลงทุน การดำเนินการต่างๆ ก็จะต้องมีความระมัดระวัง ซึ่งจากการศึกษาขีดความสามารถในการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย กรณีศึกษา ธนาคารไทยพาณิชย์ โดยใช้การวิเคราะห์เพชรที่สมบูรณ์ (Diamond Model) เนื่องจากเป็นวิธีวิเคราะห์ที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ระดับการแข่งขันระดับประเทศ พบว่า หลังจากสงครามกลางเมืองประเทศกัมพูชาสงบ ประเทศต้องการการฟื้นฟูในทุกๆ ด้าน รัฐบาลสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อนำเงินมาพัฒนาประเทศ พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ซึ่งในภาคธุรกิจการเงินการธนาคารรัฐบาลยินดีให้ธนาคารพาณิชย์ต่างชาติเข้ามาลงทุนและให้บริการในประเทศไทย จึงทำให้การเปิดเสรีภาคการเงินในประเทศไทยเริ่มดำเนินการขึ้น ซึ่งในการดำเนินการนั้นรัฐบาลปล่อยให้ดอกเบียเป็นไปตามกลไกตลาด แต่ละธนาคารสามารถออกอัตราดอกเบี้ยเพื่อการแข่งขันได้ และไม่มีข้อจำกัดด้านเงินทุนเคลื่อนย้าย สอดคล้องกับแนวคิดเปิดเสรีทางการเงินของ Mackinnon (1973) และ Shaw (1976) ซึ่งธนาคารไทยพาณิชย์ก็ได้เข้าไปเปิดดำเนินการเป็นธนาคารพาณิชย์ต่างชาติประเทศแรกที่เปิดดำเนินการในประเทศไทย

ภาวะการแข่งขันในประเทศกัมพูชาอยู่ในระดับสูง มีธนาคารพาณิชย์ที่เปิดให้บริการในประเทศกัมพูชามากถึง 35 ธนาคาร (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2558) โดยการกำกับดูแลสาขาหรือกิจการในประเทศกัมพูชาของธนาคารพาณิชย์ต่างชาติ ประเทศกัมพูชายินยอมให้ธนาคารพาณิชย์สาขาแม่กำกับดูแลได้ ไม่มีข้อจำกัด เช่น ธนาคารกัมพูชาพาณิชย์ก็อยู่ใต้การกำกับดูแลของธนาคารไทยพาณิชย์ในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรชวรรณ นิเวตวงศ์ (2553) พบว่า ประเทศลาวยอมรับการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ต่างชาติโดยหน่วยงานกำกับดูแลประเทศแม่สามารถกำกับดูแลสาขาในประเทศลาวได้อย่างอิสระ

สำหรับอุปสงค์ภายในประเทศกัมพูชาด้านการบริการทางการเงินจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารธนาคารไทยพาณิชย์ในประเทศกัมพูชา และเจ้าหน้าที่สถานทูตประจำกรุงพนมเปญ ทำให้ทราบว่าที่ผ่านมาประเทศกัมพูชามีการออมค่อนข้างน้อย เพราะคนส่วนใหญ่ในประเทศกัมพูชาคือเกษตรกร มีฐานะค่อนข้างยากจน รายได้มีเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน การออมจึงมีน้อย แต่ปัจจุบันการออมเริ่มมีมากขึ้นการเข้าถึงบริการทางการเงินเริ่มมีมากขึ้น จากเศรษฐกิจที่เริ่มขยายตัวจากการเข้ามาลงทุนของต่างชาติ นักท่องเที่ยวเริ่มเดินทางมาประเทศกัมพูชามากขึ้น ทำให้รายได้ของประชาชนมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น ใช้บริการธนาคารมากขึ้นทั้งด้านเงินฝาก และ บริการด้านสินเชื่อ ซึ่งหลายธนาคารพาณิชย์ได้มีการตื่นตัว และออกผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการมากขึ้น มีการออกโปรโมชั่นอัตราดอกเบี้ยที่น่าสนใจ เพื่อหวังเจาะกลุ่มผู้ใช้บริการที่หลากหลายขึ้น ดังนั้นหากธนาคารไทยพาณิชย์ยังไม่มีกรออกผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายมากขึ้น และอัตราดอกเบี้ยที่น่าสนใจ อาจจะทำให้ธนาคารไทยพาณิชย์สูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาดมากขึ้น

เทคโนโลยีด้านการเงินในประเทศไทยยังคงต้องการการพัฒนา เพื่อให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ซึ่งธนาคารไทยพาณิชย์อยู่ระหว่างพยายามเร่งพัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อให้สามารถบริการได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาระบบการให้บริการธุรกรรมออนไลน์ Electronic Banking จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการไทยในประเทศไทยต่างเรียกร้องให้ธนาคารเร่งพัฒนาให้สามารถใช้ได้โดยเร็ว เพราะระบบจะทำให้ผู้บริโภคสามารถทำธุรกรรมที่บ้านโดยไม่ต้องเดินทางไปใช้ที่สาขาของธนาคาร และเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานเพิ่มของธนาคารได้เช่นกัน

สำหรับการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานผ่านการวิเคราะห์งบการเงินย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2552 – พ.ศ. 2556) โดยใช้การวิเคราะห์แบบ CAMEL นั้น พบว่า ส่วนด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารไทยพาณิชย์เมื่อเทียบกับธนาคารเอซีลีดา ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในประเทศไทยสามารถสรุปได้ว่าธนาคารไทยพาณิชย์ยังคงมีเงินทุนเพียงพอสำหรับดำเนินธุรกิจ แต่ด้วยนโยบายและกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจโดยมุ่งเน้นลูกค้าเฉพาะกลุ่มทำให้ยังไม่มีการใช้ส่วนทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่นเดียวกับการบริหารจัดการด้านสินทรัพย์ทั้งสองธนาคารมีการบริหารจัดการสินทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสัดส่วนการเกิดหนี้มีปัญหามาจากการปล่อยกู้ยู่ในระดับต่ำสามารถเรียกเก็บหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนคุณภาพในการบริหารจัดการ พบว่าธนาคารไทยพาณิชย์สามารถบริหารให้พนักงาน 1 คน สามารถสร้างรายได้และกำไรให้กับธนาคารได้มากกว่าธนาคารเอซีลีดา เนื่องจากธนาคารเอซีลีดามีจำนวนสาขามากถึง 253 สาขา จึงต้องใช้พนักงานจำนวนมากสัดส่วนดังกล่าวจึงน้อยกว่าธนาคารไทยพาณิชย์ แต่อย่างไรก็ตามธนาคารเอซีลีดาเกิดการเกิดการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) ต้นทุนค่าใช้จ่ายเมื่อเทียบกับจำนวนพนักงานธนาคารเอซีลีดาต่ำกว่าธนาคารไทยพาณิชย์ สำหรับประสิทธิภาพในการทำกำไรพบว่า ด้วยนโยบายและกลยุทธ์ทางการตลาดของธนาคารเอซีลีดาที่มีผลิตภัณฑ์

ที่หลากหลายและมีการให้บริการหลายกลุ่มลูกค้า จำนวนสาขาที่ให้บริการมากกว่าทำให้รายได้ของธนาคารเอซีลีดาสามารถทำกำไรได้มากกว่าธนาคารไทยพาณิชย์ แต่อย่างไรก็ตามธนาคารไทยพาณิชย์และธนาคารเอซีลีดาสามารถบริหารจัดการหนี้เพื่อป้องกันการเกิดหนี้มีปัญหาได้อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ในส่วนหนี้ที่มีปัญหาที่จะมีเจ้าหน้าที่ชำนาญการเฉพาะด้าน ดำเนินการเข้าพบและเจรจา เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการแก้ปัญหาระหว่างผู้กู้กับธนาคาร เพื่อให้ทั้ง 2 ฝ่าย ได้รับผลกระทบน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานของ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, ปิยะ ปานผู้มีทรัพย์ และธานี หวังประดิษฐ์ (2548) ที่ระบุว่า จากการศึกษาการแก้ไขหนี้มีปัญหาของธนาคารไทยพาณิชย์ ในพื้นที่ภาคใต้ เจ้าหน้าที่จะดำเนินการเข้าพบ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไข เพื่อให้ผู้กู้สามารถชำระหนี้ได้ ธุรกิจยังสามารถดำเนินต่อไปได้ และธนาคารได้รับผลกระทบน้อยที่สุด และสภาพคล่องของธนาคารไทยพาณิชย์เมื่อเทียบกับธนาคารเอซีลีดา พบว่า ธนาคารไทยพาณิชย์ค่อนข้างมีสภาพคล่องมากกว่า เนื่องจากปริมาณสินเชื่อที่ปล่อยค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับปริมาณเงินฝากที่มี ต่างจากธนาคารเอซีลีดาที่มีสัดส่วนการปล่อยสินเชื่อใกล้เคียงกับปริมาณเงินฝาก เพราะหากธนาคารมีปริมาณเงินฝากมากแต่ไม่ปล่อยสินเชื่อเพื่อก่อให้เกิดรายได้ ธนาคารจะต้องแบกรับต้นทุนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยที่จะต้องจ่ายให้กับเจ้าของเงินฝาก แต่อย่างไรก็ตามแนวโน้มสินเชื่อของธนาคารไทยพาณิชย์เพิ่มขึ้น คาดว่ารายได้ของธนาคารจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

การดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศกัมพูชามีกฎระเบียบและข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจค่อนข้างน้อย ต่างจากประเทศจีนที่มีข้อจำกัดและระเบียบค่อนข้างเยอะ ตามที่ เดิมศักดิ์ โสทยานนท์ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเข้าไปลงทุนธนาคารพาณิชย์ไทยในประเทศจีน แต่เนื่องจากในประเทศกัมพูชาเปิดโอกาสให้ธนาคารพาณิชย์สามารถเข้าไป

ดำเนินการได้ มีเพียงประเด็นเรื่องทุนจดทะเบียนที่จะต้องเป็นไปตามที่กำหนดเท่านั้น ทำให้การแข่งขันค่อนข้างรุนแรง เนื่องจากการลงทุนจากต่างประเทศในประเทศกัมพูชาค่อนข้างเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ระบบสาธารณูปโภคอยู่ระหว่างการพัฒนา ต่อไปการเข้าถึงบริการทางการเงินน่าจะเพิ่มขึ้น และเมื่อมีการเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนก็จะยิ่งทำให้ระบบการเงินในประเทศกัมพูชาสำคัญเพิ่มมากขึ้น เพราะแรงงานส่วนใหญ่ของประเทศกัมพูชา เข้ามาทำงานในประเทศไทย เพราะได้รับค่าตอบแทนที่สูงกว่าเมื่อทำงานในประเทศ และแรงงานดังกล่าวเมื่อทำงานในประเทศไทย การโอนเงินกลับประเทศกัมพูชาจะเพิ่มมากขึ้น เป็นโอกาสที่จะทำให้ธนาคารมีรายได้ค่าธรรมเนียมและรับฝากเงินได้ทั้งในประเทศไทยและประเทศกัมพูชา หากธนาคารยังไม่สามารถเร่งพัฒนาระบบที่รองรับการเคลื่อนย้ายเงินได้ ก็จะทำให้ธนาคารสูญเสียโอกาสดังกล่าวไปได้

สำหรับประเด็นที่ผู้วิจัยมองว่าน่าสนใจคือธุรกิจ Microfinance โดยมีชื่อทางธุรกิจว่า Wing เพราะผู้วิจัยเห็นว่าในแหล่งชนบทและหัวเมืองหลักมีร้านค้าบริการดังกล่าวจำนวนมาก ที่คอยให้บริการ Mobile Banking และมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง และเป็นที่น่าจับตามอง เพราะจากการสัมภาษณ์ประชาชนชาวกัมพูชาส่วนใหญ่นิยมใช้บริการดังกล่าวมากกว่าใช้บริการธนาคาร เพราะค่าธรรมเนียมที่ถูกกว่า และประเด็นที่สำคัญคือไม่จำเป็นต้องมีรูปแบบที่เป็นสากลมากนัก เพียงแค่ผู้ใช้บริการรู้สึกถึงความเป็นกันเองมากกว่า และรวดเร็วไม่จำเป็นต้องมีสมุดบัญชีใดๆ ก็สามารถทำธุรกรรมได้ แม้ว่าปัจจุบันจะเป็นธุรกิจรายย่อย แต่รายได้ค่าธรรมเนียมและจำนวนการใช้บริการในประเทศกัมพูชาก็ยังคงเป็นที่น่าสนใจสำหรับผู้วิจัย เพราะฉะนั้น หากธนาคารพาณิชย์ไทยในประเทศกัมพูชายังไม่ตื่นตัว อนาคต Wing อาจจะเข้ามาดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์และเป็นผู้แข่งของธนาคารพาณิชย์ไทยได้

เอกสารอ้างอิง

- บุญรักษ์ อุดมอิทธิพงศ์. (2547). *การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารออมสิน*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประภัศร ศักดิ์เรืองแมน. (2542). *การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ (ปี 2539 – 2541)*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประเวช คำเจริญ. (2539). *การศึกษาความเป็นไปได้ของการเปิดสาขาธนาคารศรีนครในประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรวสา ศิริพงษ์ และคณะ (2554). *แผนยุทธศาสตร์การเข้าสู่ตลาดสาขาบริการด้านการเงินในประเทศลาวและกัมพูชา ภายใต้แผนการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558*. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง.
- ธนพล ทิตอร่าม. (2552). *ความได้เปรียบแข่งขันของธนาคารพาณิชย์ไทยกับธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศเมื่อมีการเปิดเสรีทางการเงิน*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรรณวรรณ นิเวตวงศ์. (2553). *การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไทยในต่างประเทศ กรณีศึกษาธนาคารพาณิชย์ไทยในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิวิธ เสนาวัตถ. (2535). การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งธนาคารสาขา
ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ศึกษาเฉพาะกรณี
ของธนาคารกสิกรไทย. วิทยานิพนธ์คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ.
กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ EIC. (2558). เศรษฐกิจการค้าและการลงทุนใน
ประเทศพม่า. สืบค้น 27 มีนาคม 2558,
จาก <https://www.scbeic.com/th/detail/product/569>

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, ปิยะ ปานผู้มีทรัพย์ และธานี หวังประดิษฐ์. (2548).
การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกค้าที่มีปัญหา กรณีศึกษา
การดำเนินการของสำนักงานจัดการทรัพย์สินเขตภาคใต้ ธนาคาร
ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน). วารสารวิทยาการจัดการ, 23(2), 1-15.

องค์ความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. (2555). *AEC Blueprint*. สืบค้น
27 มีนาคม 2558, จาก <http://www.thai-aec.com/aec-blueprint>

อภิญญา ภัคพัตต์. (2549). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของ
ธนาคารพาณิชย์ไทยหลังการเข้าซื้อกิจการ กรณีศึกษาธนาคาร
สแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์
เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Michael E. Porter. (1998). *On Competition*. A Harvard Business Review
Book.

Michael E. (2000). *Porter.Hirotaka Takeuchi, Mariko Sakakibara*.
Can japan Complete.

Perseus publishing. *An Economic Impact of Financial Liberalization in Thailand*. Master of Economics (English Language Program)
Faculty of Economics, Thammasat University Bangkok, Thailand.

Nation Bank of Cambodia. (2015). *Annual Report of Cambodian Commercial Bank and Acleda Bank*. Retrieved April 20, 2015, from www.nbc.org.kh/english/supervision/commercial_bank_annual_report.php

National Bank of Cambodia. (2014). *Annual Report 2014*. Retrieved January 20, 2016, from http://www.nbc.org.kh/download_files/supervision/sup_an_rep_eng/Annual-EN_OK.pdf